

LAKIALOITE 116/2006 vp

Laki tupakkaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunnalle

Hallituksen budjettiesityksen perusteluissa todetaan savukkeiden kulutuksen kasvavan vuonna 2007. Koska savukkeiden kulutus kasvoi myös vuonna 2006, näyttäisi kyseessä olevan selkeä kehityssuunta. Kokoomuksen eduskuntaryhmä esittää tupakan valmisteverotuksen kiristämistä kulutuksen ja tätä kautta tupakan aiheuttamien terveyshaittojen vähentämiseksi. Asiasta on jätetty myös talousarvioaloite vuoden 2007 budjettiesitykseen.

Tupakoinnilla on merkittäviä terveysvaikutuksia. Tupakointi lisää erityisesti sydän- ja verisuonitauteja, syöpää ja hengityselimiä rappeuttavia sairauksia. On jopa arvioitu, että joka kolmas kaikista syöpätapauksista sekä sydän- ja verisuonitautitapauksista johtuu tupakoinnista. Usein tupakoinnin aiheuttamien sairauksien seurauksena on ennenaikainen kuolema. Suurin osa tupakoinnin aiheuttamista kuolemista johtuu sydän- tai aivoinfarktista. Maailman terveysjärjestö WHO on arvioinut tupakoinnin seurauksiin kuolevien lukumäärän nousevan maailmanlaajuisesti 10 miljoonaan vuoteen 2030 mennessä. Se olisi tuolloin yleisin yksittäinen kuolinsyy maailmassa ja merkittävämpi kuin HIV, huumet, liikenneonnettomuudet, malaria ja tuberkuloosi yhteensä.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2004 päivittäin tupakoivien osuus Suomen väestöstä oli runsas viidennes eli 23 %. Suomalaisista aikuisista miehistä 27 % ja naisista 20 % tupakoi päivittäin. Noin 7 % aikuisista tupakoi satunnaisesti. Päivittäin 15—24-vuotiaista miehistä poltti

vuonna 2004 21 %, satunnaisesti 8 % ja samankäisistä naisista vastaavat osuudet olivat 24 ja 11 %. Tupakointi on näin ollen nuorten keskuudessa jopa yleisempää kuin valtaväestön keskuudessa. Erityisen huolestuttavaa on nuorten tupakoinnin lisääntymisen ohella aloitusiän laskeminen. Joka neljäs nuori, joka aloittaa tupakoinnin kouluiässä, kärsii tulevaisuudessa tupakasta aiheutuvista sairauksista niin paljon, että se lyhentää hänen elinikänsä.

Tupakkaveron yksi tärkeimmistä tarkoituksista on tupakan kulutuksen vähentäminen. Suomi on ainoa EU-maa, jossa tupakkaverolakia ei ole uudistettu kymmenen viime vuoden aikana. Markkinoilla tapahtuva kehitys osoittaa, että ensi vuonna savukkeiden keskihinta laskee ja keskimääräinen pakkauskoko pienenee. Nämä ilmiöt lisäävät WHO:n arvion mukaan kulutusta erityisesti nuorisosaatavissa.

Nuorisotupakoinnin kasvun katkaisemiseksi ja kokonaiskulutuksen kehityksen hallitsemiseksi kokoomuksen eduskuntaryhmä esittää, että tupakkatuotteiden minimiveron tasoa nostetaan 90 prosentista 100 prosenttiin ja kääretupakan kiinteää veroa nostetaan 3,62 eurosta 20 euroon. Tupakkatuotteiden minimiveron nostolla vaikutetaan erityisesti kaikkein halvimpien savukkeiden hinnanmuodostukseen. Myös Euroopan komissio on suosittanut nimenomaan halvempihintaisten savukkeiden valmisteveron korottamista, jotta tupakoinnin vähentämistä koskevat tavoitteet saavutettaisiin. Kääretupakan ja savukepaperin yhteenlaskettu valmisteverotaso puoles-

taan on nykytilanteessa tuntuvasti matalampi kuin savukkeiden valmisteverotaso. Käärityn tupakan vähittäishinta on tämän vuoksi yli puolet halvempi kuin savukkeilla. Näin ollen savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan valmisteverotuksen tasoa tulee samanaikaisesti korottaa, mikä yhtenäistäisi kääretupakan ja savukkeiden verotusta.

Hyväksyessään tämän lakialoitteen eduskunnan tulee samalla velvoittaa hallitus tuomaan pikaisesti eduskunnan käsittelyyn tarvittavat lakimuutokset savukkeiden minimipakkauskoon rajaamisesta 20 savukkeeseen. Euroopan neuvosto antoi jo vuonna 2003 suosituksen siitä, että jäsenvaltioissa kiellettäisiin pienten savukepakkausten myynti. Myös WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen mukaan savukkeiden myynti pienissä pakkauksissa tulisi kieltää, sillä nuorilla on paremmat mahdollisuu-

det tällaisten pakkausten ostamiseen. Puitesopimuksen mukaan pienet pakkaukset houkuttelevatkin tupakan kokeilemiseen. Hallitus ei edelleenkään ole toteuttanut alle 20 savukkeen rasioiden myyntikieltoa, vaikka kyseinen WHO:n puitesopimus on Suomea sitova. Näin on siitä huolimatta, että valtioneuvoston periaatepäätöksessä Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta asetetaan tavoitteeksi nuorten tupakoinnin puollittaminen.

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan kiristävän tupakan verotusta noin 10 %:lla. Staattisesti arvioituna tämä lisäisi vuodelle 2007 arvioitua verokertymää noin 60 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tupakkaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tupakkaverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1470/1994) liitteenä oleva verotaulukko, sellaisena kuin se on laissa 922/2001, seuraavasti:

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Euroa/yksikkö	Prosenttia vähittäismyyntihinnasta
Savukkeet	1	15,13/1 000 kpl	50,0
Sikarit ja pikkusikarit	2	-	22,0
Piippu- ja savuketupakka	3	3,62/kg	48,0
Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka	4	20/kg	50,0
Savukepaperi	5	-	60,0
Muu tupakkaa sisältävä tuote	6	-	60,0

Savukkeista on suoritettava tupakkaveroa vähintään 100 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden tupakkaverosta. Savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta on suoritettava tupakkaveroa vähintään 100 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan tupakkaverosta.

Edellä tarkoitettua vähimmäisveroa ei kanneta siltä osin kuin vähimmäisveron kantaminen nostaa savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisveron kor-

keammaksi kuin 100 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden taikka kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisverosta. Kokonaisverolla tarkoitetaan tuotteen tupakkaveron ja arvonlisäveron yhteenlaskettua määrää.

Savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kysytyimmät hintaluokat vahvistaa tullihallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2006

Jyri Häkämies /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kaarina Dromberg /kok
Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Anne Holmlund /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jyrki Katainen /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok
Jouko Laxell /kok
Suvi Lindén /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Olli Nepponen /kok
Tuija Nurmi /kok

Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paaajanen /kok
Maija Perho /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Martin Saarikangas /kok
Petri Salo /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok
Timo Seppälä /kok
Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Raija Vahasalo /kok
Jan Vapaavuori /kok
Ahti Vielma /kok
Jari Vilén /kok
Lasse Virén /kok
Ben Zyskowitz /kok